

СТАНОВИЩЕ

за

**Камелия Кирилова Жабилова, участник в конкурс за
доцент по професионално направление 2.3. – Философия (научна специалност
История на философията – Българска философска култура), обявен за
нуждите на секция „История на философските и научните идеи“ в
Института по философия и социология – БАН
в ДВ, бр. 57 от 22. 07. 2022 г.,
от проф. д-р Димитър Цацов, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“**

В обявения конкурс за *доцент* д-р Жабилова е единствен кандидат.

1. Общо описание на представените материали

Гл. асистент Камелия Жабилова участва в конкурса за доцент с: 1 монография, 1 студия и 1 статия. Приложените текстове са публикувани в периода 2007 – 2022 г. и не са включени в списъците с представени публикации за придобиване на образователно-научната степен „доктор“ (2004) и академичната длъжност „главен асистент“ (2007).

Като цяло дейността на д-р Жабилова включва: две монографии, четири студии, двадесет и шест статии, идентифицирани седемнадесет цитирания, пет рецензии, осем участия в проекти, пет участия в научни форуми.

Била е член на редколегията на сп. „Философска алтернативи“.

2. Обща характеристика на научната дейност на кандидата

Кандидатът осъществява предимно историко-философски анализи, като център е взаимодействието между националната философска традиция и западно-европейската. Чрез осъществяването на различни по своето съдържание сравнителни анализи кандидатът разкрива не само специфични, самобитни черти на философстването в България, но предлага и евристични хипотези относно едни или други философски събития в по-голям мащаб.

3. Научни приноси: Творчеството на д-р Жабилова е вътрешно кохерентно. Анализираните проблеми взаимно се пресичат, като запазват своята релефност. Високият професионализъм на автора личи при трактовката на всеки от анализираните проблеми. Трябва

да се отбележи специално, че проблематиката, свързана с контекста на „българския Ницше“ все още е открита, не е решена културно-философски – нека се има предвид, че книгата на Ницше „Тъй рече Заратустра“ има четири превода, т.е. почти няма друго философско произведение в България, на което да е отделено такова внимание. Ето защо може да се отбележи, че творчеството на д-р Жабилова е много съществен принос и в осмислянето на националния контекст на „българския Ницше“.

Ще се опитам да очертая приносите на д-р Жабилова, като направя частична реконструкция на нейните идеи. Първата логическа стъпка е статията „Балканът в менталната картография на българската идентичност. (В: „Балканската културна матрица и европейският проект“. С., 2007). Чрез понятието на Пиер Нора „места на памет“ акцентът е поставен върху териториалното в разбирането на термина и в този контекст се осмислят темите, свързани с българската национална идентичност. Особена ценност в случая е въвеждането на термина „ментална картография“, опит за конкретизация на начина на живот на всеки един като синтез на природно, социално, народностно, митологично и др., но разбирано като опит за конкретна, херменевтична феноменология. Именно това понятие е основната концептуална и методологическа „хватка“ преди всичко за осмисляне на националния контекст на „българския Ницше“.

Следващата логическа стъпка в реконструкцията, свързана пряко с приносното значение на трудовете на д-р Жабилова, са нейните тезиси, отнасящи се до очертаването на значението на „семейните“ понятия като „национална философия“, „националното философстване“, „българска философия“ и др. В това отношение тя споделя ценностната ориентация на създаденото през 1989 г. „Общество за интеркултурна философия“ (Gesellschaft für Interkulturelle Philosophie e.v., Köln). Призивът ѝ е за необходимостта от дебат по отношение на канона на българската философска култура. Една задача, която съвременните български философи все още не схващат в нейното фундаментално значение. Д-р Жабилова дава конкретен пример, като прави опит да представи развитието на българската естетика в нейната теоретична, методологична, идеологична многопластовост в студията „Изследването върху естетическата мисъл у нас“ („Критика и хуманизъм“, 2009), която може се разглежда като проект за бъдеща монография.

Четвърти принос, свързан с анализ на конкретното присъствие на „българския Ницше“ на българската културно-философска сцена е осмислянето на интерпретациите, преводите и др. На това е посветена втората част от монографията, в която е направен цялостен преглед на изследванията върху Ницше от началото на XX век до днес. Център са темите за Заратустра и

вечното завръщане. Към монографията има приложение „Периодизация на присъствието на философията на Фридрих Ницше в България (1897 – 1944)“, в което пунктуално е анализиран интересът на българските философи към тази философия като акцентът е върху творчеството на Пенчо Славейков.

Пето. Ако приносите на д-р Жабилова, посветени на „българския Ницше“, са свързани с „разкопаването“ на пластове от българските философски наслоения, то в първата част от монографията се задават нови интерпретационни хоризонти на Ницше „сам по себе си“. Веднага трябва да се отбележи, че именно в това отношение проличава най-силно евристичният потенциал на кандидата, защото в огромното „поле“ от интерпретации, свързани с творчеството на Ницше, е много трудно да се намерят „бели“ петна и оригинален поглед. Д-р Жабилова опровергава това, като се насочва към базисни теми в творчеството на Ницше, но погледнати от друга гледна точка . Това са: Морбидният дискурс като екзистенция и текст; Ницше vs. нихилизма?; Своевременно за несвоевременното. Ницше и „голямата политика“; Открояване на специален акцент върху философията на храненето у Ницше; Темата за смъртта на Бога и т.нар. перспективизъм .

4. Критични съображения

Казаното тук не бива да се схваща като критична бележка, а по-скоро като израз на надеждата, че след време д-р Жабилова ще тематизира връзката между тезата на Ницше за смъртта на Бог с линията, очертана например от Д. Бонхьофер, Харви Кокс, Джани Ватимо и други постмодерни автори.

5. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранната литература (по негови данни). Числови показатели (брой цитати, импакт фактори). Вид на цитатите, (когато последните не са само споменаване в литературния списък, в интерес на кандидата е да представи ксерокопия на цитатите, за да се прецени характерът им);

Посочени са седемнадесет цитирания и пет рецензии.

6. Лични впечатления за кандидата и други данни, непосочени в предхождащите точки

Познавам автора като добър професионалист, притежаващ умение да идентифицира нови проблемни полета и да дава оригинални решения. Диалогичен и кооперативен колега.

Заклучение:

На основание на посочените научни приноси предлагам на уважаемите членове на Научното жури единодушно да препоръчат на Научния съвет на ИФС да избере д-р Камелия Жабилова на академичната длъжност *доцент* по професионално направление 2.3. Философия, 05.01.01., научна специалност *История на философията – Българска философска култура*.

10. 10. 2022

Подпис: